

Operativ utvärdering- Erfarenheter från två kurser vid LTH

Abstract – Operativ utvärdering är ett verktyg för att kontinuerligt genomföra utvärderingar under pågående kurs i syfte att förbättra och justera undervisningen. Det finns flera olika sätt att genomföra en operativ utvärdering på. Vanligtvis är det den kursansvarige läraren som genomför utvärderingen i form av blankettundersökningar eller regelbundna träffar med övningsassistenter, studenter mfl.

Operativ utvärdering kan vara lämplig för stora kurser med många deltagare, flera olika lärare och gästföreläsare. De problem som kan associeras med stora kurser är t.ex. att den röda tråden i kursen försvinner, kontakten mellan studenterna och den kursansvarige läraren blir lidande, informationen når inte alla studenter. Detta kan drabba studenternas lärande samt lärarens och kursens målsättning negativt och leder till onödiga frustrationer.

I ett försök att komma åt några av ovan nämnda problem bildades en liten referensgrupp på fem studenter som tillsammans med ansvarige läraren skulle träffas regelbundet för att diskutera kursen och eventuella åtgärder. Gruppen träffades ett antal gånger under kursens gång och diskuterade kursens problem och möjligheter. I den mån det gick sattes lämpliga åtgärder in för att främja kursens mål och syfte. Gruppen träffades även efter kursens avslut för att sammanfatta kursen. Det synpunkter som kom fram kommer även att vägas in vid planerandet av kursen till näst kommande år.

Erfarenheterna från den här typen av utvärdering är mycket positiva. Teknologerna kände sig delaktiga i planeringen av kursen och fick fram sina synpunkter direkt och behövde inte vänta till slutet av kursen för att göra kursutvärdering. Den ansvarige läraren fick också möjligheten att rätta till de brister som fanns i planeringen på en gång.

Ämnesord: utvärdering, samarbete, student, lärare, undervisningsmiljö

I. BAKGRUND

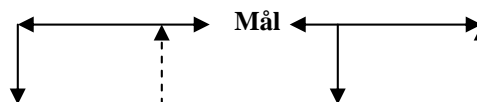
I de flesta kurserna vid LTH använder man sig av den så kallade principen ”constructive alignment” för att planera och genomföra kurser. Detta betyder att man stävar efter att det ska finnas klara samband mellan:

Kursmål \Rightarrow Genomförande \Rightarrow Utvärdering

Den här typen av planering av kurser slutar med en utvärdering av kursens innehåll, undervisningsform, lärarnas pedagogiska färdigheter osv. Utvärderingen sker oftast skriftligt i anslutning till den skriftliga tentamen i slutet av

kursen. För- och nackdelar med den här typen av utvärdering är många och beroende av vad läraren är ute efter. Denna utvärdering, om nu resultatet används till att förbättra kursen till nästa år, gynnar inte studenterna som läser den pågående kursen.

Operativ utvärdering är ett verktyg för att kontinuerligt genomföra utvärderingar (2) under kursen i syfte att förbättra och justera undervisningen under pågående kurs.

Undervisning - Utvärdering - Undervisning - Utvärdering

Undervisningen är anpassad efter målen medan utvärderingen görs mot målen och påverkar planeringen men förändrar inte målen.

Det finns flera olika sätt att genomföra en operativ utvärdering på. Vanligtvis är det den kursansvarige läraren som genomför utvärderingen i form av blankettundersökningar eller regelbundna träffar med övningsassistenter, studenter mfl.

Den här typen av utvärdering kan vara speciellt lämplig för stora kurser med många kursdeltagare och där flera olika lärare och gästföreläsare är delaktiga. Ett antal problem kan associeras med stora kurser. Följande är bara några exempel på nackdelar med stora kurser:

- Ofta tappar man röda tråden i kursen på grund av många undervisande lärare.
- Kontakter mellan studenter och kursansvarige lärare blir lidande på grund av tidsbrist i schemat.
- Ingen eller liten feedback till studenterna.
- Envägskommunikation med läraren som talare och studenterna som passiva mottagare.
- Nödvändig information når inte alla studenter. Oftast cirkulerar många rykten om vad som har sagt och vad som skall göras.
- Svårt att engagera passiva studenterna (4).

Alla dessa exempel drabbar studenternas lärande samt lärarens och kursens målsättning negativt och leder till onödiga frustrationer bland samtliga inblandade.

II. SYFTE OCH MÅL

Syftet med detta arbete var att kartlägga och analysera hur studenternas och lärarens samarbete kan påverka planering och genomförande av stora kurser med många kursdeltagare. Arbetet syftar också till att belysa vikten av att engagera studenterna i planering och genomförande av åtgärder för att höja kvaliteten i undervisning.

III. METOD OCH GENOMFÖRANDE

Samarbete mellan lärare och studenter för att planera och genomföra kurser är inget främmande ämne. Detta kan bara vara positivt då det stimulerar lärandet hos studenterna och ger feedback till läraren för fortsatt arbete.

Två kurser ingick i detta arbete, en allmän kurs med över 100 studenter och en fortsättningskurs med 30 studenter.

Vid varje kursstart valdes en grupp av 5-6 frivilliga studenter genom att läraren förklarade syftet och intentionerna med arbetet för hela klassen. Sammansättningen av gruppen visade sig var en bra blandning av studenter som representerade klassen väl. Gruppen träffades regelbundet varje vecka och diskuterade alla möjliga aspekter av kursen. Många frågor behandlades i dessa möten och ett protokoll fördes vid varje tillfälle. Frågor som dök upp varierade i karaktär från vecka till vecka. När det gäller den stora kursen med över 100 studenter verkade allt fungera bra vad gällde allt från planering till lärarnas sätt att undervisa. Med tiden och när arbetsbelastningen ökade ändrade synpunkterna form och innehåll. Då handlade det mycket om att schemat var snävt och att tiden inte räckte till. Det kändes även som om en lärare i kursen behövde mer tid till sin undervisning än vad som från början var avsatt. Detta medförde vissa åtgärder från kursansvarig lärare. Extra lektioner planerades in och studenterna fick en chans att komma ifatt. Om referensgruppen inte hade bildats hade detta problem inte kommit fram förrän vid slutet av kursen.

I fortsättningskursen fungerade också referensgruppen väldigt väl. Det kändes som att denna grupp handskades med mindre problem. Det förekom inte många synpunkter under kursens gång. Detta kan bero på flera olika faktorer, bl.a. att klassen var mindre och att läraren hade en närmare kontakt med studenterna samt en bättre utvecklad studieteknik hos studenterna då dessa har läst en längre tid vid programmet.

IV. RESULTAT

Erfarenheterna från den här typen av utvärdering är mycket positiva. Studenterna kände sig delaktiga i undervisningen genom möjligheten att påverka kursen. Det skapades ett förtroende mellan referensgruppen, läraren och hela klassen. Detta gjorde att arbetsmiljön (1) för både läraren och studenterna blev mycket bättre. Detta påverkar i sin tur

studenternas inläring och stimulerar läraren till att ständigt förbättra sin undervisning. Det mest positiva resultatet upptäcktes vid kursen med 100 studenter. I stora kurser har läraren oftast inte tid att kunna skapa nära kontakter med studenterna. Genom att jobba mot referensgruppen kan man komma åt vissa dolda problem som annars aldrig skulle komma fram. Ett exempel på detta kan vara grupparbete och när gruppmedlemmarna inte fungerar ihop. En annan positiv effekt var att studenterna såg resultatet av åtgärderna omedelbart och detta kan skapa förtroende för läraren. De behöver inte längre vänta på att göra en kursutvärdering i slutet av kursen. Dessutom ser de att åtgärderna gynnar den pågående kursen och årets studenter och inte de som kommer efter dem.

V. SLUTSATSER

Inläring påverkas av många faktorer. Lärarens roll att skapa goda kontakter med studenterna är en viktig faktor. Ett sätt att höja kvaliteten i undervisning är att på ett enkelt sätt kunna mäta studenternas reflexioner över kursen i allmän och kursens innehåll och undervisningskvaliteten i synnerhet. Ett enkelt och effektivt sätt är att bilda en liten referensgrupp bestående av ett antal studenter. Gruppen har kontakter med resten av klassen och på det viset kan hela klassens synpunkter kartläggas och framföras till kursansvarige läraren.

Sammansättning och storleken av referensgruppen kan diskuteras och det finns många olika sätt att utse en referensgrupp på. Detta arbete kan betraktas som ytterliggare en arbetsuppgift för läraren men den positiva effekten som detta medför ger trots allt mer än vad det kostar.

Referenser

1. Fredrik Friblick & Robert Lindroth (2003), Hur man skapar en god lärandemiljö- erfarenheter från två kurser vid LTH.
2. Bertil Larsson & Anders Ahlberg (2004), continuous assessment in engineering education: a pilot study
3. Ramsden, Paul (1992), learning to teach in higher education, Routledge, London
4. Wilbert J. McKeachie (1994), teaching tips, Lexington, Canada